

**SOSYAL GÜVENLİK KURUMU PRİM VE İDARİ PARA CEZASI
BORÇLARININ HAKEDİŞLERDEN MAHSUBU, ÖDENMESİ
VE İLİŞİKSİZLİK BELGESİNİN ARANMASI
HAKKINDA YÖNETMELİK**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 22/9/2008 **No** : 2008/14174
Dayandığı Kanunun Tarihi : 31/5/2006 **No** : 5510
Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi : 29/9/2008 **No** : 27012 2.Mük
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5 **Cilt** : 47 **S** :

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; idarelerin ihale yoluyla yaptıkları her türlü işleri üstlenenlerin hakedişlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenmesine ve kesin teminatlarının ihale konusu işle ilgili Kuruma olan borçlarına karşılık tutulması ve iadesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, idarelerin ihale yoluyla yaptıkları her türlü işleri üstlenenleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 90 ıncı madde hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Alt işveren: Bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştıran üçüncü kişiyi,
- b) Hakediş: Yapılan işe karşılık, katma değer vergisi hariç, malzeme fiyat farkı ve akreditif bedeli dahil olmak üzere idarece işverene ödenmesi gereken toplam tutarı,
- c) İdare: 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kamu idareleri ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı idare, ortaklık, müessese ve işletmeleri ve yukarıda belirtilenlerin ödenmiş sermayesinin % 50'sinden fazlasına sahip oldukları ortaklık ve işletmelerden 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununa tabi olmayanlarla özel kanunlarına göre personel çalıştıran diğer kamu kurumları ile döner sermayeli kuruluşları, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımları yapılan mevduat bankaları, katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları, fon bankaları ve kanunla kurulan kurum ve kuruluşları,

- ç) İşveren: İdareden iş alan gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,
d) Kanun: 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununu,
e) Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumunu,
f) Ödeme makamı: Ödemeyi yapan muhasebe birimini veya ödeme yapan birimi,
g) Piyasadan hazır halde alınıp satılan mal: Projelendirme veya münhasıran bir talep üzerine üretimi yapılmayan malları,
ğ) Teminat: 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi kamu idareleri ile bu Kanunlara tabi olmayan diğer kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar, 5411 sayılı Kanunda tanımları yapılan mevduat bankaları, katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları, fon bankaları ve kanunla kurulan kurum ve kuruluşların özel mevzuatı gereğince işverenin idareye verdiği kesin teminatı,
h) Ünite: Merkezde daire başkanlığını, taşrada sosyal güvenlik il müdürlükleri ile sosyal güvenlik merkezlerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İhalelerin Bildirilmesi, Hakedişlerin Mahsubu ve Ödenmesi ile Kesin Teminatın İadesi

İhalelerin bildirilmesi

MADDE 5 – (1) İdareler, ihale yolu ile yaptıkları her türlü işleri üstlenenleri ve bunların tebligat adreslerini sözleşmenin imzalandığı tarihi takip eden onbeş gün içinde ilgili üniteye bildirmek zorundadır. İhale konusu iş, piyasadan hazır halde alınıp satılan malın temini ise bu işler idare tarafından Kuruma bildirilmez.

(2) İlgili ünite, bu bildirim kayıtlarına intikal tarihini takip eden onbeş gün içinde işyeri sicil numarasını ve işyerine ilişkin gerekli diğer bilgileri ihaleyi yapan idareye bildirir. İdare bu bilgiler ile kendi kayıtlarındaki bilgilerin örtüşmemesi halinde durumu, bilginin kendisine ulaştığı tarihten itibaren onbeş gün içinde üniteye bildirir.

Hakedişten kesinti ve mahsup

MADDE 6 – (1) İdarece işverenlerin hakedişleri, Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenir.

(2) İdare, işverene yapacağı her hakediş ödemesinden önce, işverenin ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının olup olmadığını, üniteden yazı ile sorar. Ünitece, işverenin ve varsa alt işverenlerinin muaccel borcunun bulunmadığı hususu idareye bir aylık süre içinde yazı ile bildirilir. Yazı ile bildirilmediği sürece, idare tarafından işverene hakediş ödenmez.

(3) İdare, yaptığı ihaleler sonucunda işverene ödeyeceği her hakediş ödemesinden önce işverenin ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının bulunup bulunmadığı hususunda sorgulama yapabilmek için Kuruma yetki başvurusunda bulunabilir. Kurumca bu başvurunun uygun görülmesi halinde idarece, işverene yapılacak her hakediş ödemesinden önce elektronik ortamda işverenin ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan muaccel borçlarının bulunup bulunmadığı hususunda sorgulama yapılır. İşveren ve varsa alt işverenlerin Kuruma borcu yoksa, ayrıca Kuruma yazı ile sorulmaksızın hakediş ödemesi yapılır.

(4) İşveren ve varsa alt işverenler tarafından çalıştırılan sigortalılara ilişkin aylık prim ve hizmet belgeleri Kuruma verilmemiş veya işyerinde sigortalı çalıştırılmadığı takdirde bu husus bir dilekçe ile Kuruma bildirilmemiş ise bu durum Kurumca idareye bildirilir. İdare bu bildirim üzerine ihale konusu işten dolayı tahakkuku olası idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerine mahsup edilmek üzere hakedişten yüzde beş oranında kesinti yapar. Ancak, ihale konusu işyeriyle ilgili aylık prim ve hizmet belgeleri üniteye verildiğinde, Kurum kesinti yapılmamasını idareye bildirir.

(5) İdarece, işveren ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarına mahsup edilmek üzere yapılan kesinti tutarı, ödeme belgesinde gösterilir. Bu kesinti, ödeme makamınca muhasebe kayıtlarına intikal tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma veya Kurumun önceden bildirilen banka hesabına yatırılır. Hakediş miktarı, işverenin ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borcunu karşılamazsa, bakiye borç daha sonra ödenecek hakedişlerden aynı yöntemle kesilerek Kuruma ödenir.

(6) İşverenin ve varsa alt işverenlerinin, prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden dolayı Kuruma olan sorumluluğu; idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının tamamının hakedişten mahsup edildiği tarihe kadar devam eder.

(7) İdare; hakediş kesintisinin yapıldığı tarihi, tutarını, muhasebe kayıtlarına intikal tarihini, tediye mahallini, banka hesap numarasını, işverenin adını ve soyadını, işveren tüzel kişilik ise unvanını, işyerinin sicil numarasını bir yazı ile ilgili üniteye bildirir. Kuruma ödenen kesintiler toplamının işverenin ve varsa alt işverenlerinin mevcut borçlarından fazla olması halinde, Kurum kesinti fazlalığını işverene iade eder.

(8) Piyasadan hazır halde alınıp satılan işlerle ilgili olarak işi üstlenenlere yapılacak hakediş ödemelerinden önce, işi üstlenenlerin idari para cezası, prim ve prime ilişkin borcunun olup olmadığı Kuruma yazılı olarak sorulur ve bir aylık süre içinde Kurumca yapılacak bildirim istinaden borcu varsa hakedişinden kesinti yapılır.

Kesin teminatın iadesi

MADDE 7 – (1) İşveren tarafından, idareye ihale konusu işle ilgili olarak Kuruma borcunun bulunmadığına dair ilişiksizlik belgesi ibraz edilmedikçe işverene ait kesin teminat iade edilmez.

(2) İdareye ihale konusu işle ilgili olarak işveren tarafından, borcunun bulunmadığına dair ilişiksizlik belgesinin ibraz edilmemesi halinde, idare, kesin teminatın mevzuatına göre kısmen veya tamamen iadesi imkanının başladığı tarihten itibaren onbeş gün içinde durumu ilgili üniteye yazı ile bildirerek, işverenin Kuruma ihale konusu işin yapıldığı süreye ilişkin borcunun olup olmadığını sorar.

(3) Ünitece, ihale konusu işle ilgili olarak yapılacak araştırma işlemi sonucunda, yeterli işçilik bildirilmiş olduğunun ve işi üstlenenin ihale konusu işle ilgili olarak Kuruma borçlarının bulunmadığının anlaşılması halinde, ilişiksizlik belgesi düzenlenir. Yeterli işçiliğin bildirilmemiş olduğunun anlaşılması halinde, fark işçilik miktarı üzerinden hesaplanan prim tutarı, faaliyet süresinin son ayna maledilir. Bu suretle tahakkuk ettirilen prim tutarı, gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte ödenmek üzere işverene tebliğ olunur. Ünitece hesaplanan borcun yapılan tebligata rağmen ödenmeyeceğinin bildirilmesi veya tebligatta belirtilen süre içerisinde cevap verilmemesi halinde, ünite, işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespiti amacıyla, ihale konusu işin hakediş tutarını dikkate alarak durumu, incelenmek üzere Sosyal Güvenlik Kontrol Memurluğu servisine ya da Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının ilgili birimine intikal ettirir.

(4) **(Değişik: 1/3/2010-2010/183 K.)** Kurumun denetim ve kontrolle görevli memuru, işveren ve varsa alt işverenin yasal defter ve belgelerinin ibrazını yazı ile ister. Defter ve belgelerin ibraz süresinin bitiminden itibaren Kurumun denetim ve kontrolle görevli memuru üç ay içinde gerekli incelemeyi yaparak konuya ilişkin rapor düzenler. Raporun üniteye intikal tarihinden itibaren onbeş gün içinde gerekli işlem yapılır. Buna göre;

a) İşverenin ve varsa alt işverenlerin borcunun bulunmadığının anlaşılması halinde, ilişiksizlik belgesi idareye gönderilir.

b) İşverenin ve varsa alt işverenlerin borcunun bulunduğunun anlaşılması halinde, borcun niteliği ve miktarı ayrı ayrı belirtilerek bir yazı ile idareye bildirilir. İdare, bu yazının alındığı tarihten itibaren en geç bir ay içinde kesin teminatı paraya çevirerek Kurumun hesabına yatırmak ve yatırılan paranın tutarını, tediye mahallini, ödeme tarihini, banka hesap numarasını, işyerinin sicil numarasını, işverenin adını ve soyadını, işveren tüzel kişilik ise unvanını yazı ile ilgili üniteye bildirmekle yükümlüdür. Şu kadar ki, teminatın nakde çevrilmesine kadar, söz konusu teminat idare nezdinde mahfuz kalmak ve bir defadan fazla olmamak üzere borç, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendirilebilir. Bu fıkra uyarınca yapılan tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece idare nezdindeki kesin teminat paraya çevrilmez ve işverene iade edilmez. Tecil ve taksitlendirmenin bozulması halinde, bu durumun gerçekleştiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde durum ünitece idareye bildirilir. İdare, bu bildirim kayıtlarına intikal tarihinden itibaren en geç bir ay içinde kesin teminatı paraya çevirerek Kurum hesabına yatırır ve bu fıkrada belirtilen şekilde Kuruma bildirir.

(5) **(Değişik: 1/3/2010-2010/183 K.)** İhale konusu işle ilgili olarak ünitece yapılacak araştırma işlemi sonucunda, Kuruma yeterli işçilik bildirilmiş olduğunun veya Kurumca belirlenecek yöntemlere göre ünitece, ihale konusu işin işverene ait devamlı işyeri sigortalıları ile yapıldığının anlaşılması halinde, işverenlerin ve varsa alt işverenlerinin defter ve belgeleri incelenmeyebilir.

(6) **(Değişik: 1/3/2010-2010/183 K.)** İşveren tarafından borçlarını karşılayacak miktarda, bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen teminat mektupları ile Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetleri veya bu senetler yerine düzenlenen belgeler teminat olarak verildiği takdirde, ünitece ilişiksizlik belgesi verilir. Ancak, Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetleri veya bu senetler yerine düzenlenen belgeler nominal bedele faiz dahil edilerek ihraç edilmiş ise bu belgeler anaparaya tekabül eden satış değerleri üzerinden teminat olarak kabul olunur. Ünitece alınan teminat, en geç verildiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar nakde çevrilerek tahsil edilir. Bu fıkra uyarınca teminat gösterilen durumlarda, teminatın, nakde çevrilmesine kadar talepte bulunulması ve teminatın borcu karşılayacak miktarda olması kaydıyla bir defaya mahsus olmak üzere borç 6183 sayılı Kanununun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendirilebilir. Tecil ve taksitlendirmenin bozulması halinde, bu durumun gerçekleştiği tarihten itibaren en geç bir ay içerisinde teminat nakde çevrilerek borç tahsil edilir.

(7) Kuruma teminat verilmesi, borç aslına gecikme cezası ve gecikme zammı uygulamasını durdurmaz.

(8) İhale konusu işin, işverenlere ait Kurumda tescilli devamlı işyerlerinin sigortalıları ile yapılması halinde, idareye karşı işi üstlenen işverenin tescilli işyerinin, ihale konusu işin yapıldığı sürede varsa prim ve diğer borçları ödenmedikçe ilişiksizlik belgesi verilmez ve kesin teminatı iade edilmez.

(9) **(Değişik: 1/3/2010-2010/183 K.)** İşverenlerin, idare nezdindeki her çeşit alacak, teminat ve hakedişleri üzerinde işçi ücreti alacakları hariç olmak üzere yapılacak her türlü devir, temlik ve el değiştirme, Kurum alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder.

(10) Piyasadan hazır halde alınıp satılan işlerle ilgili olarak kesin teminatın iadesinde Kurumca düzenlenecek ilişiksizlik belgesi aranmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Kurumun inceleme yetkisi

MADDE 8 – (1) Kurumca, ilişiksizlik belgesinin verilmiş olması, işverenin ve varsa alt işverenin Kurum işlemlerinden dolayı ibra edildiği anlamını taşımaz. Kurum, her zaman işverenin ve varsa alt işverenlerin defter ve belgelerini incelemeye ve Kanun hükümlerine göre işlem yapmaya yetkilidir.

Görevlilerin sorumluluğu

MADDE 9 – (1) İdare veya ödeme makamı tarafından bu Yönetmeliğin 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddelerinde belirtilen yükümlülüklerini yerine getirilmeden hakediş ödenmesi veya kesin teminatın iade edilmesi halinde, ilgililer hakkında genel hükümlere göre işlem yapılır.

Alt işverenin sorumluluğu

MADDE 10 – (1) Alt işverenler, bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesinden işveren ile birlikte sorumludur.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 11 – (1) 23/3/1989 tarihli ve 89/13895 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Sigorta Primlerinin Hakedişlerden Mahsup Edilmesi ve Ödenmesi ile Kesin Teminatların İadesi Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Hakedişi ödenmemiş veya kesin teminatı iade edilmemiş olan ihaleli işler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte hakedişleri ödenmemiş veya kesin teminatı iade edilmemiş olan ihale konusu işler hakkında, bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik 1/10/2008 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**22/9/2008 TARİHLİ VE 2008/14174 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE
YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN ÇİZELGE**

Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Kararnamenin Tarihi	Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Kararnamenin Numarası	2008/14174 sayılı Kararnamenin Eki Yönetmeliğin Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
1/3/2010	2010/183	7	13/3/2010